

Annual Report 2022-23

Lifeline welfare Society

Village - Andora, Tq. Kallam, District Osmanabad Pin - 413 507 (MS) INDIA

Cell: 91-7821033619

Email: <u>lifelinewelfaresociety7@gmail.com</u>

Origin of the Organisation (Lifeline Welfare Society)

The 'Lifeline Welfare Society', founded by Mr. Manik Tambare and Mr. Balaji Ghadge both dedicated to empower the rural areas of the country applying best practices, modern technologies and values. The society focuses on five major verticals i.e. Community Mobilization, Water & Sanitation, Agriculture & Livelihood, Education, and Health and Nutrition respectively that are addressed with reference to global practices, corporate and social accountabilities. The organisation follows the strategies to engage, execute, empower, and hand over

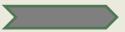
The founders of the organisation belong to typical rural background specifically of drought prone, famine-striken Dharashiv district of Maharashtra state. Being origin of farmer families, are much more aware and known to issues faced by rural farmers in the localities. The issues and difficulties frequently faced by the farmer families were the basic entry subjects for them to work on. Initially they started sharing these concerns with like-minded people and systems so that the potential solutions are worked out. The initiatives initiated inspired some of the individuals in the area who gradually came together and constituted structured systems and got legally registered as 'LIFELINE WEFARE SOCITY' to addressed the issues systematically and find out potential solutions collectively. Since it's inception the organisation is striving to address various social issues and attempting for overall empowerment and developments of various sections of the society.

Promoting unique society to create developmental opportunities and raise access to mainstreams without discrimination of cast, creed, language, race, religion where the poor, the marginalized and the underprivileged enjoy equal opportunities and participate equally in the developmental mainstreams.

Building capacities of youth, women, aged, tribes and small and marginal farmers with a view furthering their socio- economic conditions with special reference to health, natural resource management, livelihood, education, governance and constitutional rights.

Registrations & Legal Details

Act/s under which Registered	Date of	Place of	Registration No.
	Registration	Registration	
Society Registration Act 1860	09.04.2021	Osmanabad	Os'bad/0000091/2021
Bombay Public Trust Act 1950	27.12.2021	Osmanabad	F – 0013442(OSM)
PAN (e-PAN)	09.04.2021	Pune	AACAL8728K
80G Certificate	22.06.2022	Pune	AACAL8728KF20221
12A Certificate	03.08.2022	Pune	AACAL8728KE2022101
CSR1 Certificate	29.12.2022	Pune	CSR00044054
NGO DARPAN Certificate	16.09.2022	Delhi	MH/2022/0325035

Centre of excellence for Addiction Management on occasion of 6th National Conclave Award 2023, Delhi.

- Best Social Work Award In celebration ceremony of 4th National Conference on Evidence based Ayush interventions, dated 16th Aug 2022.
- **Health Icon Awards** Best de-addiction services towards society, dated 12th Dec 2022 honour ceremony held by Pudhari News Paper at Hotel Le-Meridian Pune.

Partners

- Ministry of Social Justice and Empowerment Government of India
- Ministry of AYUSH, Govt. of India
- ➤ Social Justice and Special Assistance Government of Maharashtra
- Maharashtra Police (Sub Divisional Police Department Barshi)
- Social Welfare Department Z. P. Solapur
- > Punyashlok Ahilyabao Holkar University, Solapur
- Lions Club Barshi
- Shri Shivaji Mahavidyalaya, Barshi
- ➤ Local Governance & Administration

PROJECTS

Ayush Institute For Addiction Management

Ayurved Hospital

Ayush Geriatric Care Centre

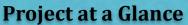

Prevention of Aghori Practices

Ayush Institute for Addiction Management

Ayush Institute for addiction Management is project implemented under Lifeline Welfare Society working for addiction free society since 2021 onwards. Being health and research field experienced organisation we have planned and implemented various programmes effectively & efficiently. The organisation is actively working closely and in associations with Ministry of Social Justice & Empowerment and Ministry of Ayush since inception of the organisation. It is also well connected to national and international agencies and organisation working in the field of drug demand reduction.

Goal	Promotion of drug free society to foster human well being
Legal Status	'Mental Health Act 2017' (MHCA 2017- Rule 11(3)), Dt. 13.03.2023
Location	Gat No 148/2, Barshi Latur Road, NH No. 63, Near Reliance Industry,
	At. Jamgaon (A), Tal - Barshi, Dist - Solapur
Infrastructure	Premises built up area – 1143 SqM
	Open Space as playground – 1093 SqM
	Open Space for Gardening – 2037 SqM
	• Administrative Area = 1x24 = 24 SqM
	• Consultation Rooms – 3x12 = 36 SqM
	• Counselling Rooms – 5x12 = 60 SqM
	• Casualty Room – 1x12 = 12 SqM
	• Day Care Facility – 1x48 – 48 SqM (10 Beds)
	• Medical Stores – 1x12 =12 SqM
	• Diagnostic Lab 1x12 = 12 SqM
	• Kitchen 1x32 = 42SqM
	• Medical Record Room – 1x16 = 16 SqM
	• Patient's Wards 2x350 = 700 SqM (50 beds)
	• Special Rooms 3x18 = 54 SqM
	• Toilets & Wash Rooms – 20x3 = 60 SqM

Facilities

- OPD consultation
- IPD services
- Diagnostic Services
- Counselling
- Yoga Meditation
- Sports (Indoor & Outdoor)
- Recreation
- Music Therapy
- Vocational Training & Skill development
- Family Support
- Nutritious Food
- Library
- Clint friendly environment, utensils and facilities

Expertise

Administrative Staff - 4

Psychiatrist - 2

Medical Officer - 3

Nursing Staff - 6

Ward Boy - 6

Dietician - 1

Psychologists - 4

Counsellors - 6

Social Workers - 2

Yoga Teacher - 1

Sports Trainer - 1

Dance & Music Trainer - 1

Cook & Helpers - 4

Security Personnel - 6

Housekeeping Staff - 5

Association with Departments of Government

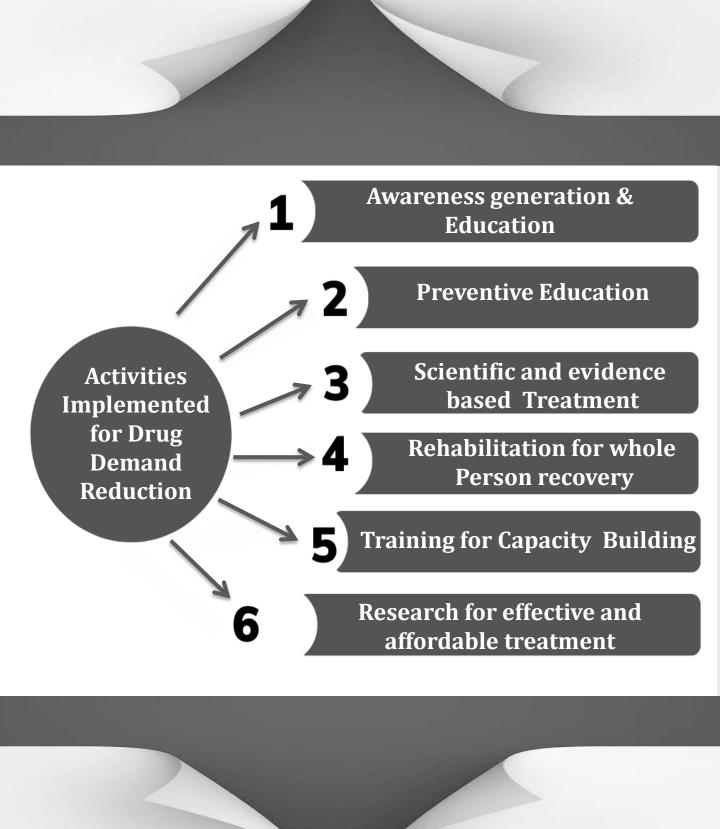
OUR TEAM

Dr. Sandip Manikrao Tambare [CEO]

- Ph.D. [Addiction Management]
   World Peace Institute of United Nations.
- De -Addiction Treatment Training @
   NISD. National institute for Social defense. MoSJE, Govt. of India New Delhi.
- **De-Addiction Research Training**NDDTC. National Drug Dependence Treatment Center, AIIMS New Delhi.
- **Former Director** IRCA. Integrated Rehabilitation Center for Addicts, Project of MoSJE, Govt. of India New Delhi.
- Graduation @ VPAMC. Vasantdada Patil Ayu. Medical Collage Sangli Maharashtra

S/N	Name	Designation	Qualification
1	Mr. Dr. Kundan Kamble	Psychatrist Consultant	MD (Psy)
2	Mrs. Dr. Tanuja Chikane	Medical Officer	B.H.M.S.
3	Mr. Dr. Rohit Kende	Medical Officer	B.H.M.S.
4	Mr. Ganesh Tambare	HR Manager	M.B.A.
5	Mr. Prashant Shendge	Accountant	B.Com
6	Mr. Sagar Shinde	Ward Incharge	HSC
7	Mr. Rohit Gore	Ward Boy	HSC
8	Mr. Rahul Kate	Ward Boy	HSC
9	Mrs. Kavita Andhare	Dietician	B.Sc Home Science
10	Mrs. Mrunalini More	Family Counsoler	MA (Psychology)
11	Mrs. Devkanya Pakhale	Visiting Counsoler	MA (Psychology)
12	Mrs. Sindhu Shingare	Social Worker	M.S.W
13	Mr. Ambarish Pimpale	Clinical Psychologist	MA (Psychology)
14	Mr. Sharad Tupere	Clinical Psychologist	MA (Psychology)
15	Mr. Swapnil Jadhav	Clinical Psychologist	MA (Psychology)
16	Mrs. Ashwini Kumbhar	Clinical Psychologist	MA (Psychology)
17	Mrs. Manisha Shinde	Receptionist	B.A
18	Mrs. Archana Samindre	Data Operator	B.A ,MS-CIT
19	Mr. Janak Kolhe	Cook	Secondary
20	Mrs. Sangita Devkate	Cook	Primary
21	Mrs. Kusum Adsul	Cook	Primary

A - Awareness Generation and Education

An awareness generation pertaining to ill effects of addiction adopting various strategies and approaches is one of the effective and efficient mechanisms to bring measurable outcomes at mass level. The organisation conceptualised and conducted community awareness programmes applying innovative ideas, keeping in mind precious days & events followed by local communities. It is highly ensured that the community people and the existing structures are involved actively while implementing and executing the programme activities so that optimum results are observed and activities sustained. In view to realise outcomes of planned activities the following awareness programmes ware organised and conducted under the organisation

Sr.No.	Programme	Stakeholders & Beneficiaries		
1	Workshop for Drug & Addiction free village "Nashmukt Bharat Campaign"	a) b) c)	Senior level officers from Barshi town, Vairag & Pangari village police stations (Rural) Experts from psychiatry, medicine and civil society management sectors 75 Police patils from villages in Barshi Block as key actors and about 80,000 individuals as primary beneficiaries	
	Open village campaign contest for Drug & Addiction free village	a) b) c)	Local social sector activists, Lion Club Barshi Royal, Village level administration & Governance Total 3 out of 10 Award winning Grampanchayats About 25,000 local villagers	
2	Event Based Youth Festival Celebrations - Drug Free India Campaign	a) b) c)	School teachers, college lecturers, Artists and representatives from administration & governance Total 1200 local youth participants School children, college youth and parents	
3	Women workshop – Women Involvements to Drug Free India Campaign	a) b)	About 600 wives & mothers of individuals under de-addiction treatment Representatives from educational, social & medical institutions	
4	Media Coverage - Expert interviews, Speeches (Addiction & adverse impacts)	a) b)	Media sources - Zee 24 Taas, Sama TV, TV9, News @ 10, Radio Dharashiv Thousands of programme weavers from open communities	
5	Publications – Books, Booklets, IEC Material, Posters, Manuals	a) b)	Organisational experts, designers, artists Thousands of readers, weavers from open community	

Impacts Observed:

- The programmes conducted generated 'No to drug' inspiration among villagers and youth
- The wives & mothers of addicts learn the role & responsibilities dealing with disorders
- The women and youth created self-force against drug sale & use in the villages
- The professionals, activists, children, youth & villagers had enough sufficient knowledge in terms of drugs and its adverse impacts
- The village activists, Governance representatives, administrative machineries involved actively as support systems to sustain drug demand reduction movement in villages

B - Preventive Education

The 'prevention is better than the cure' the term is commonly understood and accepted; accordingly everyone is attempting to maintain one's health and self-esteem. However, in cases of substance use disorders generally the term and its meaning remains at lesser priority. The reasons differ person to person but gradually they cases adversely to impact overall efficiencies of the individuals and finally they are labelled and identified as disorders. The 'Lifeline Welfare Society' believes that the drug disorders stamped as unproductive interruptive for progress can be entirely recovered and shaped again for normal functions.

The organisation with thrust to mainstream the drug disorders planned and conducted the following activities

Participatory Appraisal: The organisational personnel conducts the village level participatory appraisal interacting with CBOs, SHGs, village level acting Mandals, shops, stores and having corner meetings with villagers to understand the drug sale & consumption status of the particular village. The activity established meaningful rapport with the villagers, created support system and explored and encouraged drug disorders to attend the camps and opt treatment

Screening cum Treatment Camp: About 7 PHCs functioning in Barshi block were the primary location to conduct the camps regularly on monthly basis. The qualified and trained staff of the institution used to facilitate proceedings of the camps where mainly drug disorders were examined for physical, psychological complaints and case histories of them were recorded. Based on the primary investigations drug dependency stage of the disorders was confirmed and accordingly dependents and co-morbid users were referred to treatment facilities and follow up of rest was sincerely monitored.

Summarisations:

Sr. No.	Activities	Coverage & Beneficiaries		
1	Village level appraisal	a)	132 villages from Barshi block of Solapur district	
		b)	About 90,000 villagers as indirect beneficiaries	
		c)	Total 6,500 drug use disorders as direct beneficiaries	
2	Screening cum	a) Total 96 camps conducted during the year covering		
	Treatment Camps	approximately about 5750 drug disorder examinations		
		b)	Total 1080 drug disorders referred, enrolled as IPD &	
			provided with scientific de-addiction treatments	

Impacts:

- The villagers along with substance use disorders covered under programmes are much more aware about the preventive measures and coming up to undergo of treatments
- The inspired individuals in the villages are acting as referral & follow up sources for drug disorders
- The women in the villages are specifically involved in the preventive initiatives in the villages i.e. advocacy for drug sale & use, volunteering for support services, lobbing etc

C - Scientific and Evidence Based Treatment

According to the 'World Health Council' the addiction is recognised as a disease and continues for lifelong. It requires continuous treatment back up failing to it may cause reverse back. Most of the time drug disorders are stigmatised for various social aspects and instead of creating conducive environment and exploring possible facilities individuals are teased and oppressed. This causes individuals to get involved more and more into addictions instead overcome. In realisation of the circumstances 'Ayush Institute for Addiction Management' was established with well-equipped accessories & facilities involving qualified & trained staff. The institute is having systematic constructed premises with 60 bedded structured IPD facilities. The follow up of drug disorders treated on OPD basis are closely monitored and supervised till full recovery.

Outcome:

Sr. No.	Particulars	Beneficiaries
1	No. of drug disorders examined in the camps	5750
2	No. of drug disorders referred & enrolled for IPD	1049
3	No. of drug disorders examined but treated at OPDs	1080
4	No. of drug disorders referred to higher centre	14
5	No. of drug disorders caused to Death	00
6	No. of drug disorders found with whole recovery	963

Impacts:

- The people in and around Solapur district visiting the institute and enrolling drug disorders for treatment & rehabilitation as it is recognised as most trusted and efficient institute in the area.
- The local governance, administration, youth and the CBOs functioning in the area are actively extending support and get involved in events organised time to time.
- The systems and structures established by people on themselves at village levels are functioning as vigilance squad and referral support.

Treatment Methodologies & Approaches:

11

1 MEDICATION

Once individual come up of an addiction suddenly he/she start facing moderate to severe physio-psychological disturbances. The cases are properly examines medically and treated by expert doctors

2 PSYCHOTHERAPY The segments like stress, anxiety, depression, irritability, suicidal tendencies are some of other deformities occur among the individuals under and after deaddiction treatments. The psychological deformities are scientifically studied and

resolved by the trained & expert psychologists.

3 YOGA THERAPY

It is observed that the Yoga is an effective treatment method to get rid of addiction. Yoga not only teaches the technique of restraining the mind, but also improves the state of the body caused by addiction and rebuilds a strong body and mind. Hence, the yoga sessions are applied as effective treatment mechanisms.

4 COUNSELLING

The skilled and trained counsellors understand exact problems of the addict and guide them to choose positive alternatives, at the same time guide them to realize their own mistakes and make changes in themselves for the next journey of addiction recovery. It helps them to be stronger and get out of the pit of addiction.

FAMILY COUNSELLING

The family and the peer group associated to addicts are most important segments while treating addicts for recovery. Hence, these segments are purposefully concentrated for counselling and involved in recovery processes. The counsellor attempts to reform the broken, discarded relationships and create healthy and sound bonds among husband-wife relationships.

The calm, smooth, prayer oriented music play an important role to stabilize restless mind, promote self-centeredness, evolve self-examination that generate positive energies among drug disorders.

7 AUTOBIOGRAPHY

The segments like stress, anxiety, depression, irritability, suicidal tendencies are some of other deformities occur among the individuals under and after de-addiction treatments. The psychological deformities are scientifically studied and resolved by the trained & expert psychologists.

PROMOTION OF TALENTS

The hidden talent, qualities, artistic skills, hobbies prevailing among drug disorders under treatment are identified, recognised and supported to improve and expand. It helps them to remain engaged in the creativity as it is their own choice of enjoy as well as inspires themselves to stay away from the addictions.

A REHABILITATION

The post de-addiction period is most crucial for the drug disorders as many of the gaps may have taken place during addiction and thinking to fill up but seems to be helpless. In such cases, full support and guidance is extended by the institution so that the recovered individuals at financial, occupation, family, mental and social level are rehabilitated. The follow up and progress of the recovered addicts is closely monitored and supervised.

D - Rehabilitation for Whole Person Recovery

A person undergone of scientific de-addiction treatment and strongly says 'No to Drugs' is concluded marching towards progress and better life. However, to sustain the resolution he made requires lot of internal as well as external support and assistance. In realisation of this the institute has established support system and created provision of opportunities in the interest of de-addicts for their rehabilitation.

Financial Rehabilitation:

Livelihood Support: In view to maintain sobriety & regularise self-earning of the individuals those are noted with progressive behaviours during treatment course are provided with employment opportunities at the Institute itself. They have been absorbed as employees and found satisfied working as counsellors, accountants, ward boys, watchmen as well as volunteering as de-addiction activists in their own villages.

SHGs: The youngsters after successful completion of treatment are sensitised in terms of financial soundness and encouraged to form 'Self-Help Groups' in their villages. The savings, internal lending as well as linkages to financial institutions have brought stabilities at group level. The SHGs constituted have started their one income generation activities with self-name & brands that are now becoming popular in localities.

Entrepreneurships: The entrepreneurship training facilities have been established at the institutional level in association with DIC, KVIB and vocational training experts. The de-addicted individuals provided with training inputs are assisted to avail bank loan facilities and also provided with technical guidance & details of Govt. Schemes to set up own entrepreneurship units.

Family Rehabilitation: In most of the cases family bonds, member relationships especially of husband-wife have been disrupted during addictions period. The challenges are resolved as part of treatment by providing psycho-social remedies and broken families are shaped & re-settled successfully.

Mental Rehabilitation: Basic training inputs are provided to build up strong mind sets of drugfree individuals that help them to face possible life difficulties, manage stress, emotions, improve relationships & communication skills, participate in decision-making processes and handle responsibilities.

Social Rehabilitation: The 'Honour of Achievement' plays an important role to sustain the success. The addicts are always stigmatised in the society. If their drug-free life and the excellences are honoured gradually their acceptance & dignities are increased at various levels. The routine is practiced at the Institute level and even propagated among society so that the developmental gate ways are opened for addiction free individuals. It is proud of the Institution that the considerable amount of drug-free individuals has honoured with district, state and national level awards for addiction recovery.

Encouraging Outcomes:

Sr. No.	Particulars	Coverage and Beneficiaries
1	No of drug-free individuals supported generating self- earning & establish financial stabilities	54
2	The cases and families re-settled having family	138
	disputes, legal complications etc.	
3	The mentally disorder cases rehabilitated with clinical,	84
	psychologically, counselling support	
4	No of recovered individuals with increased social,	438
	family level acceptance with respect	
5	The cases rehabilitated at work place, school-College	60
	attendance	

Impact:

- It is proud for the institution that the considerable amount of drug use disorders are living with drug free life and involved themselves in the developmental mainstreams
- The families of recovered individuals are viewed surviving cohesively as well as inspiring, encouraging others in relation, contacts to visit the institute for support and assistance
- The institute, at various levels is well recognised as quality service provider and trusted treatment cum rehabilitation centre

E - Training for Capacity Building:

The working in the field of addiction is absolutely different and challenging than working in general medical fields. It requires qualities, patience and abilities to cope with the emerging disadvantages. The proper understandings & knowledge of the terms addicts, addictions, leading circumstances, factors and the scientific treatment methods and procedures helps workers to work soundly in the field of de-addiction. In fact it is more essential to build up capacities of the professionals working in the field of medicine on the ground of de-addiction treatment and related aspects as they have more concerns with such cases.

We too, as an organisation believe in an appeal made by AIIMS psychiatry department that the powers and strengths among youth can make the country drug-free. Responding to an appeal, the organisation was focussed and concentrated potential youths through following training events.

The AYUSH Addiction Treatment and Research Centre in association with Social Welfare Dept. Zilla Parishad, Solapur, Nursing & Engineering colleges from localities organised & conducted one day capacity building training workshop especially for the students. The experts arranged as resource persons imparted exhaustively demonstrative training inputs to the participants. Similarly, the basic training programme specifically for the professionals i.e. MSWs, Psychologists, General Medical Practitioners and students from medical colleges who are more in concern with addiction treatment was organised and conducted. The experts arranged as resource persons imparted exhaustively demonstrative training inputs to the participants.

Target Groups & Participants

Sr. No.	Particulars	Beneficiaries
1	No. of Nursing students trained	110
2	No. of NSS students trained	200
3	No. of Psychological professionals trained	26
4	No. of General medical practitioners trained	18
5	No. of Medical students trained	54
6	No. Volunteers trained	263

Impact:

- The trained manpower is functioning in their own localities as resource persons to encourage addicts to go for scientific treatments, create awareness among communities, provide basic counselling inputs and work for drug-free villages.
- The self-motivated youth are furthering 'Nash Mukta Bharat' movements in and around the villages with active involvements of governance and administration.
- Availability of trained and skilful cadre to act on addiction aspects in their own jurisdictions.

F- Research for effective and affordable treatment

The field addiction and its treatment and rehabilitation methodologies are uncertain; it differs from area to area, person to person and its severity. In the changing context it's use and patterns can be classified based on geographical areas, environment and leaving conditions of area habitants. Keeping in mind the circumstances the developmental activists working in the fields need to be conscious and find out the exact and effective rehabilitative solutions. The CEO and the few of employees working in the institution are always on ways to record present scenarios and facts in additions and find out new ways and possible alternatives for effective treatment and rehabilitation for drug disorders. In continuation of the intentions the centre activists prepared useful research papers, thesis as following and presented at different forums.

Dr. Sandip Tambare CEO - addressing 'World NRI Congress' on 'Universal Risk of Substance Use Disorder' at the House of Common British Parliament in London on May 20, 2019

Presentation by Dr. Tambare on 'Dissertation of Alcohol use Disorder' before 'International Conference on Public Health' at Thailand dt July 19, 2018 at Bangkok, Thailand ICOPH

Presentation of thesis by Dr. Sandip[Tambare on 'Addiction & Treatments' on occasion of Annual Conference of the International Society of Addiction Medicine on November 16, 2019, New Delhi

Dr. Sandip Tambare, CEO presented thesis on "Effects of yoga on individuals with alcohol use disorders" before '10th International Asian Summit 2016' held at Bangkok on November 11, 2016

International Publication Research Papers on Addiction Aspects

Dr. Sariput N. Bhosikar, Mr. Amol U. Patane and Dr. Sandeep M. Tambare published a study report on "A Conceptual Study of Alcohol Use Disorder (Chronic Alcoholism) in an International Journal of Ayush and Alternative Medicine Vol 5 Issue 2 July 7, 2017.

An article jointly written by Dr. Tushar Varade, Dr. Sandeep Tambare, Dr. Kundan Kamble, Dr. Sariput Bhosikar, Shri Nagnath Bhadkumbe on "Efficacy of Shirodhara use for Alcohol Withdrawal Management" ICOPH VOL 4 July, 21, 2018.

The 'Abstract Book' written by Dr. Sandeep Tambare, Dr. Sariput Bhosikar, Mr. Nagnath Bhadkumbe on "Yoga as a Treatment for Alcohol Use Disorder" published in Annual National Conference on Addiction Psychology VOL 1st September 7, 2017.

A WSR book written by Dr. SandipTambare, Dr. Kundan Kamble, Dr. Sariput Bhosikar, Dr. Tushar Varade, Mr. Nitinkumar Alandkar, Mr. Nagnath Bhadkumbe on "A Comparative Study of the Effectiveness of Shavasana on a Person with Alcohol Consumption Disorder" published in annual meeting of International Society of Addiction Medicine VOL 21, November, 16, 2019

Annual National Conference on Addiction Psychology 2023

Annual National Conference on Addiction Psychology was organised at National Drug dependence treatment centre , AIIMS, New Delhi on 10th March 2023.

Sr.No	Name of the Author	Topic of the research paper
1	Dr. Sandip Tambare	Study on Personality and Neuropsychological Aspects of Substance Abusers in Rehabilitation Settings
2	Mr.Nitinkumar Alandkar	Temperament and Personality as risk factors for substance use disorders and Addiction
3	Mrs.Mrinalinee More	Review of outcomes research on marital and family therapy in treatment of Alcoholism Ayush Institute 38 Alcoholic Patients
4	Mrs.Kavita Andhare	Prevalence of Malnutrition Factors in Patints Undergoing Alcohol Treatment
5	Mr.Ganpatsing Pardeshi	Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (SWOT) Analysis of Alcohol Abusers
6	Mrs.Priyanka Shinde	Effect of Substance use Disorder on the Family & Intervention For Family Problem
7	Mr.Bapurao Hulule	Non Pharmacological Management of Alcohol Withdrawals

The experts working for the centre at the capacities of employee, consultants are extremely engaged in research, knowledge exchange, preparing thesis, presentation on their interest areas related to drug use disorders and introduce innovative ideas in implementation of treatment and rehabilitation programmes.

Ayush Ayurved Hospital

The 'Ayush Ayurved Hospital' is well known, recognised and established institution at Jamgaon (A), Tal. Barshi, D- Solapur with essential facilities and utilities. The hospital is having about 60 bedded facilities adjoining with basic structural amenities. It is registered under applicable 'Nursing Act 1949 Rule (5)' and extending Ayush based treatment and rehabilitation services with main thrust and emphasis to propagate and familiarisation of Ayush health care system and methodologies. Following narrated are some of the proggammes that were organised and conducted under the organisation.

- i. To disseminate and spread awareness in general communities in terms of 'Ayush Health Care System' and its efficiencies, cost effectiveness and the drug service availabilities the information, education & communication materials i.e. video clips, street plays, dramas, competitions, debates, print materials etc. at organisational level is developed and utilised effectively in the communities. The organisation is sincerely attempting to propagate the methods as it is effective and affordable and pursuance of the same at community level is increased.
- ii. To organise and conduct sharing, information dissemination events on special days observed at community and administration levels so that proven results of Research and Development work conducted in AYUSH Systems at National/ State level is exchanged. It is also done through Fairs, Exhibitions, Seminars, Workshops, Symposiums and educational platforms.
- iii. Compiling and presenting evidence based documents and having interaction sessions with different stakeholders and providing information at different forums for police formation.
- iv. Arranging and providing disorder centred treatment cum rehabilitation Ayush remedies aiming whole person recovery and encouraging them to leave with drug-free life and get involved in developmental mainstreams. To take initiatives to organise and conduct Ayush system oriented Seminars, Conferences, Symposiums and Workshops (including in digital mode) so that the knowledge is exchanged and advocacy & policy formation initiatives are enhanced.

While implementing and executing planned events and programmes based on AYUSH systems specifically weaker sections of the society and potential stakeholders for policy formation were focused & concentrated.

Ayush Ayurved Hospital Staff

S/N	Name	Designation	Qualification
1	Dr. Abhijit Baburao Shinde	Superintendent	MD (Manasrog)
2	Dr. Revati Abhijit Shinde	Medical Officer	B.A.M.S.
3	Dr.Pallavi Sandip Tambare	Medical Officer	B.A.M.S.
4	Mr. Rahul Laxman Bhurake	Ward In charge	BSC Nursing
5	Mr. Alam Dastgir Mulani	Health Assistant	HSC
6	Mr. Pavan Ashok Dahane	Health Assistant	SSC
7	Mr. Ramrao Baburao Jamdar	Health Assistant	HSC
8	Mr. Prashant Pandurang Yadav	Health Assistant	SSC
9	Mr. Gopal Nagurao Pakhmode	Ward Boy	HSC
10	Mr. Bhagwan Nagnath Bhosale	Ward Boy	SSC
11	Mr. Amol Ashok Lokhande	Gardner	HSC
12	Mr. Ajay Santosh Bhoyar	Security	HSC
13	Mr. Avinash Suresh Bhise	Security	HSC
14	Mrs. Pallavi Birmal Adsul	Swapper	SSc
15	Mrs. Vandana Ramchandra Kasabe	Swapper	Primary
16	Mrs. Shital Ashok Zombade	Swapper	Primary

☐ Training Program for Ayush Doctors

The National Doctors Day was organized at Ayush Ayurved Hospital on 1 July 2022 for the Practitioners and citizens in Barshi Town. Creation of awareness amongst the Doctors and citizens about the efficacy of the Ayurveda and their cost-effectiveness and the availability of herbs used for prevention and treatment of common ailments at their door steps through various channels including the production of audio-visual educational material to achieve the objective of health for all;

Ayurved and Yoga interventions for Ayush Doctors, Psychologist, Social workers, Citizens in Barshi Town 82 professionals participated this training program. orientation program for Ayurved and Yoga interventions was arranged at Ayush Ayurved Hospital expert from the respected field explained interventions and demonstration of interventions at Ayush Ayurved Hospital.

Sr. No.	Particulars	Beneficiaries
1	OPD Patient	1049
2	IPD Patient	368
3	Ayush practitioners trained	82
4	Ayurveda & Yoga Camp	1840

☐ Ayurved and Yoga Camp for Promotion of Health

Awareness generation, Prevention and Treatment Camp was arranged at 32 village and vulnerable population like commercial sex workers, truck drivers, street children's make them aware about Ayurved and Yoga interventions for Health Promotion, Ayurved and Yoga remedies like Dincharya, Rutucharya, Sadvruutta, Achar Rasayan, Satwajay chikista and Yoga Meditation for healthy life style changes by using methods like lecture various film street play, puppet show, slide show to achieve healthy life style using Ayush Interventions. Broachers and bills, pomplates and posters about Ayurved and Yoga will be distributed in this camp. People affected by various diseases was enlisted and referred to Ayush Ayurved Hospital.

Ayush Geriatric Care Centre

The 'Ayush Geriatric Care Centre' established at Jamgaon (A), Tal – Barshi, D- Solapur in the Year 2018 is providing quality services to the persons facing health disabilities in their geriatric period. The services including medicine, food, residence, recreation and love & affection are enjoyed by the aged in free of cost. Besides indoor facilities the aged are also provided with counselling, assistance in kind and medical services on visiting basis. The following are some of the facilities made available at the hospital level in the interest of aged suffering from health and other circumstances.

- Nutrition
- ➤ Medicare
- Counselling
- > Recreation
- ➤ Clothing
- > Shelter
- ➤ Bathrooms & Toilets
- ➤ Hygiene & Sanitation
- ➤ Rehabilitation

Visit of Officers from Social Welfare Dept.Solapur

Major Components Focused in Ayush Geriatric Care Centre:

Treatment - The aged suffering specifically from joint pain, bone damages, body pains etc are provided with Ayurvedic Snehan (Massage), Swedan Treatments (Steam Bath) as well as various Physio Therapies besides regular treatments.

Shelter - The destitute and deserving older persons without protections are enrolled in the centre and provided with shelter facility for as long as wishes to stay.

Food – The quality food is also provided during stay of older persons in the centre.

Counselling – As per requirements the counselling facility is provided to the family members, relatives or the concerned people to the older persons. This help to solve the disputes arrived in life of older persons.

Entertainment –All the entertainment facilities as per interest of the older persons are made available during stay of the older persons in the centre. The instruments and equipment are provided for playing music, singing songs, performing talents and arts (Bhajan, Kirtan, Aradhi Songs), books for reading etc.

Love and affection – The team working in the centre is well qualified and trained and extending quality services to the older persons. It is highly ensured that the services extended are full of love, care and affection and created we-feeling and healthy environment in and around the centre.

Total 32 aged having different socio-medical disadvantages including destitute, deprived and without protection were enrolled in the centre who all enjoying requisite services made available. Besides, about 118 aged with main focus to women beneficiaries were provided with in kind and manual services on visiting basis.

Prevention of Aghori Practices

The India is colourful country in terms of creed, cast, religions, languages, customs faith etc. and, accordingly culture, social practices of inhabitants differ area to area. However, everyone is happy and satisfied for their leaving and survivals. But, some of the anti-social persons created poisonous elements and heinous trends for self-benefits. These activists' very systematically attracting and pulling common people towards it and willingly, unwillingly pressurised communities to follow it as unwritten but unavoidable customs. It has adverse impacts in terms of healthy survivals of community and constraint for development. In realisation of this, since years, the development activists were working, and still do, as reformers so that such anti-social customs, trends are banned or common people are diverted to right paths. Even, to do so, the Govt. of Maharashtra passed and enforced an act pertaining to the circumstances and resolved strong punishment provisions.

The Govt. Of Maharshtra, with main thrust to educate and make aware society as a whole about the act enacted & enforced namely 'Maharashtra Prevention and Eradication of Human Sacrifice and Other Inhuman Evil, Aghori Practices and Black Magic Act 2013' was invited Lifeline Welfare Society to plan and execute the programmes as under.

Programme Head	Methodology	Location	No. of Beneficiaries
		Sangola	230
Awareness & Education in		Akkalkot	138
Solapur District for		North Solapur	142
'Maharashtra Prevention	Demonstration	Barshi	150
and Eradication of Human	cum	Mangalwedha	190
Sacrifice and Other	Workshop	South Solapur	104
Inhuman Evil , Aghori		Pandharpurt	210
Practices and Black Magic		Malshiras	135
Act 2013'		Mohol	310
		Madha	168
		Karmala	305

Thus total 11 programmes depicting present scenarios of heinous customs practiced at the society levels, influence of black magic and legal provisions enacted in the recent laws were organised and conducted in the form of workshops with demonstrative approaches. The programmes were held at block level headquarters in Solapur districts with active help of activists from 'Andhashraddha Nirmulan Samitee' as prime resource persons and local administrative agencies, educational, social institutions as stakeholders.

Collaborative Agencies:

The 'LifelineWelfare Society' organized and executed the stated programs successfully in active support and involvement with central level agencies i.e. Ministry of Social Justice and Empowerment Govt. of India, Ministry of Ayush Govt. of India, National institute of Social Defence, National Drug Dependence Treatment Centre AIIMS, Central Council for Research in Ayush and Siddha, Central Council for Research in Yoga and Naturopathy respectively.

Besides central agencies, the collaboration and assistance was also explored at agencies and systems functioning at state levels i.e. Ministry of Social Justice and Special Assistance Govt. of Maharashtra, Ministry of Health and Family Welfare Govt. of Maharashtra, Social Welfare Department State level Coordinating agency Maharashtra, Police Department, Revenue Department, Health Department, District industrial Centre, District Information Department and local CBOs, NGOs, groups and individuals functioning in and around the area.

We have served to the peoples from weaker section of society special Thanks for all above mentioned government and no-government organization.

Date 15th April 2023

Reg.No.
F-0013442
(OSM)
Osmanabadi
0000091/2021

Secretary
Lifeline Welfare Society
Andora, Tq. Kallamb, Dist. Os'bad

Mr.Balaji Ghadge Secretary, Lifeline Welfare Society , Andora,Tq.Kallam,Dist.Dharashiv Maharashtra Sate (INDIA) Pin 413507.

Media Coverage

शिव निर्णय/ कुसळंब शिवाजी महाराज यांच्या जयंतीनिमित्त कुसळंब ग्रामपंचायत कुसळंब व आयुष व्यसनमुक्ती केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने कुसळंब या गावी सर्व रोग निदान शिबिर दिनांक १३ फेब्रुवारी २०२२ रोजी आयोजित करण्यात आले या शिबिरात जवळ जवळ १०० गावकऱ्यांनी आपल्या सम स्या डॉक्टरांना सांगितल्या व उपचार

हे शिबिर आयुष व्यसन मुक्ती केंद्र जामगाव व येडाई व्यसन मुक्ती केंद्र येरमाळा यांचे संचालक डॉ. संदीप तांबारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली

हे जिबिर पार पाडण्यासाठी डॉ. अभिजित सिंदे,प्रशांत शेंडगे, प्रियंका खुरुंगुळे, देवकन्या मकवान,सुरज पवार स्टाफ नर्स स्नेहल शिंदे बांनी परिनम धेतले. या शिबिरात जवळजवळ ६० महिलांनी सहभाग नोंदवला व आपल्या समस्या निराकरण करून घेतल्या

यावेळी कुसळंब गावचे सरपंच श्री.शिवाजी खोडवे,उपसरपंच किशोर काशीद,रोहित भैय्या शिदे, वैभव फोराद,राहत मन्या शिंद, वमव पोटरे व सर्व ग्रामपंचायत सदस्य, गावचे पोलीस पाटील गणेश काळे, महिला बचत गटाच्या अध्यक्षा सौ. शोभा पवार युवा नेते अमित शिंदे

व सर्व ग्रामस्थ समाधान उकिरडे. सतीश मगर,प्रशांत शिंदे, बाळासाहेब शिंदे ,शिवाजी शिंदे सुधीर काशीद, विश्वास काशीद, संदीप वाकुरे सर्वे ग्रामस्थ उपस्थित होते हे शिबीर पार पाडत असताना कोविड १९ चे सर्व नियम पाळत शिबिर पार पडले. आयुष च्यां सर्व कर्मचाऱ्यांचे ग्रामपंचायत कुसळंब यांच्या वतीने आभार व मुक्ती हॉस्पिटलचे कार्य कोणत्या पद्धतीने चालके स्टोर्ग डॉ. संदीप तांबारे यांनी गावक-यांना समजावून सांगितले त्याचबरोबर त्यांनी व्यसनमुक्ती ही काळाची गरज आहे हे गावकऱ्यांना पटवून दिले मग ते व्यसन कोणत्याही प्रकारचे असो.

कार्यक्रमाचे आभार ग्रामपंचायत सदस्य रोहित भैया शिंदे यांनी मानले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून शिवाजी खोडवे यांनी व्यसन मुक्ती हे किती गरजेचे आहे हे गावकऱ्यांना पटवून

'आयुष'च्यावतीने विद्यार्थी जागृती कार्यक्रम

बार्शी / तालुका प्रतिनिधी

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग जिल्हा समाजकल्याण कार्यालय जि.प. सोलापूर, छत्रपती शिवाजी प्रशाला आणि सई महिला मंडळ सोलापुर आयोजित, नशा मुक्त भारत अभियान पंधरवडा निमित्त विद्यार्थी जागृती कार्यक्रम संपन्न झाला.

व्यसनमुक्ती जनजागृती पंधरवडा निमित्त आयुष व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्र जामगांव (ता.बार्शी) यांच्यातर्फे प्रबोधनात्मक कार्यक्रम घेण्यात आला.

छत्रपती शिवाजी प्रशालेत झालेल्या या कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे म्हणून जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी सुनील खमीतकर होते. यावेळी विद्यार्थ्यांना आयुष व्यसनमुक्ती केंद्राचे संचालक

आयुष्य'च्या विद्यार्थी जागृती शिबिरात सहभागी विद्यार्थी व मान्यवर.

डॉ.संदीप तांबारे यांनी मार्गदर्शन केले. या जनजागृती पर कार्यक्रमात शिवाजी प्रशालेचे विद्यार्थी, शिक्षक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. त्याचबरोबर महिला सदस्य, नशा मुक्त भारत अभियानाचे ब्रँड अँबेसिडर चीवडशेट्टी, आयुष व्यसनमुक्ती केंद्राचे मॅनेजर गणेश तांबारे उपस्थित होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी शिवाजी प्रशालेच्या उपमुख्याध्यापिका जयश्री

साठे होत्या.

समाजकल्याण अधिकारी खमीतकर यांनी विद्यार्थ्यांना माणस म्हणून माणसासारखे वागण्याचे आवाहन केले. त्यासाठी चांगल्या सवयी, खेळ, व्यायाम, योगा करावा तर डॉ.संदीप तांबारे यांनी विद्यार्थ्यांना अभ्यासाचे व्यसन असावे. इतर गोष्टींकडे लक्ष जाऊ नये म्हणून आपण कार्यतत्पर कर्तव्यनिष्ठ असायला हवे असे सांगितले.

आयुष इन्स्टिटयूटच्या युवक महोत्सवात तरुणाईचा नशामुक्त भारतचा हंकार

उस्मानाबाद दि. १३ (प्रतिनिधी) राष्ट्रमाता जिजाऊ माँसाहेब,
 रवामी विकेकानंद यांची जयंती
 राष्ट्रीय युवा दिनानिमित्त
 नशापुक्त भारत अमियानांतर्गत आयोजित व्यसनमुक्ती युवक महोत्त्तवात राज्यभरातील शाळा, महाविद्यालयीन महाविद्यालयीन विद्याध्याँनी पधनाट्य, वक्तूत्व, किन्नुका जामहिक नत्य स्पर्धे चित्रकला, साम्हिक नृत्य तून व्यसनमुक्ती जनजागृती शिमुक्त भारताचा संदेश दिला. निमित्त होते आयुष व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्राच्या वतीने आयोजित व्यसनमुक्ती युवक आवाजत २०२३ च्या सोलापूर महोत्सव २०२३ च्या सोलापूर उस्मानाबाद जिल्ह्याच्या वरील बार्शी तालुक्यातील जामगाव येथील आयुष व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्रात गुरुवार, १२ जानेवारी रोजी आयोजित करण्यात आलेल्या व्यसनमुक्ती युवक महोत्सवाचे उदघाटन बार्शीचे उपविभागीय पोलीस

अधिकारी जालिंदर नालकुल व सुलाखे हायस्कुलचे मुख्याध्यापक स्वामीसव हिनोळीकर यांच्या हस्ते झाले. यावेळी लाईफलाईन वेल्फेअर सोसायटीचे सीईओ डॉ. संदीप तांबारे, समुनदेशक मणालिनी मोरे. यश मेडिकल

समुपदेशक नितीन आळंदकर, आवटे आदी उपस्थित होते आवट आदा उपास्थत हात. प्रारंभी राष्ट्रमाता जिजाक माँसाहेब, स्वामी विकेकानंद, कर्मवीर डॉ. मामासाहेब जगदाळे यांच्या प्रतिमेथे पूजन य दीपप्रज्यलनाने कार्यक्रमाचे उदघाटन करण्यात

त्यानंतर उपस्थित मान्यवरांचे संस्थेच्या वतीने करण्यात आला कार्यक्रमात प्रसाद सहस्रबुद्धे यांनी ग.दि माडगूळकर यांची व्यसनावरील विठबनात्मक मनमुराद हसविले. कार्यक्रमाचे

A HE SO OF STREET STREE

डॉ. संदीप तांबारे यांच्यामुळे क्राईमरेट रोखण्यास मदत - नालकुल

डीवायएसपी जालिंदर नालकुल म्हणाले की, डॉ. तांबारे यांनी आयुष व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्राच्या माध्यमातून सुरु केलेल्या व्यसनमुक्तीच्या कार्यामुळे व्यसनाधीनतेमुळे वादाणारे गुन्हे कमी होज्ज क्राईमस्ट रोखण्यास मोठी मदत झाली असल्याचे गौरवोद्वार कावत संगतीमुळे किंवा व्यसनाच्या आहारी गेलेल्या व्यक्तील पैसे कमी पढले की, चोरी, लूटमार यासारखे गुन्हे घडतात. परंतू अशा गुन्ह्यात झालेली घट म्हणजे व्यसनमुक्ती केंद्राचे यशच असल्याचेही त्यांनी सांगितले.

भारत हा युवाशक्तीचा देश - आळंदकर त हा युवा शक्तीचा देश असल्याचे समुप्रदेशक नितीन आळंदकर यांनी सांगितले. तर उश्रमू समाजातील महिला देखील आता व्यसनाच्या

विळख्यात अडकत असून त्यांच्यासाठी व्यसनमुक्ती केंद्रे सुरू करावी लागणे ही शोळांतिका असल्याचे त्यांनी सांगितले.

सूत्रसंवातन धुली लाधन, टॉ. विविध शाला, महाविद्यात्स्याचे तत्तुन्न चिकचे वानी घेल्ले. उद्घाटन सावानंतर वक्टल, विश्वला, परिवर्तन्वाची युक्क, पिसस्वतील परमान्यः, सामुहिक कृत्या स्पर्धाना नागरिक मोठ्या संकर्षने उपस्थित सुरुवाट झाली. कार्यक्रमास होते.

नशामुक्त समाजाच्या निर्मितीसाठी सातत्याने प्रयत्न - डॉ. तांबारे

प्रास्ताविकात डॉ. संदीप तांबारे यांनी व्यसनमुक्ती युवक महोत्सवाचे आयोजन करण्यामागील उद्देश विश्वद केला. व्यसनाधीनतेमुळे समाजाची वाईट अवस्था झाली आहे. वादत चाललेली व्यसनाधीनता रोखण्यासाठी गतत्याने प्रयत्न केले जातात. एकट्या सोलापूर जिल्ह्याचा विचा केला तर या जिल्ह्यात तम्ब्रल १ लाख २७ हजार लोख व्यस्ताच्या आहर्ज गैलेले असून ८० हजार जागांना उपधाराधी मरूज आहे, ही विताउनक बाब आहे. याचुर्ची बाशीं तालुक्क्षता व्यस्तमनुक गाव स्वर्थे ता मोडा ग्रेलियार मिकला होता. याचुर्की विशेष उपधार मावीच्यात येजार असल्याची घोषणा डॉ. तांबारे यांनी यांबेळी केली. व्यस्तमनुकीच्या जालिंदर नालकुल यांचे आभारही त्यांनी व्यक्त केले.

जीवनाकडे सकारात्मकतेने पहा – हिरोळीकर

इच्छाशक्ती प्रबळ असेल तर अशक्य ते शक्य होऊ शकते, असे सांगू

्याती व व व व य व ती ल यरमाळ्यासारख्या गावात तरुणांच्या व्यसनमुक्तीचा वसा पेठल सुरू केलेल्या येडाई व्यसनमुक्ती केंद्राच्या माण्यमातृन डॉ. संदीप तांबारे व पल्लबी तांबारे यांनी आजपर्यंत मराठवाड्यातील व सोलापुर जिल्ह्यासह महाराष्ट्रातील अनेक व्यसनाधीन तरुणांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्याचे मोठे काम केले

मात्र, काळानुरूप समाजातील व्यसनाधीनतेचे वादत असलेले प्रमाण लक्षात घेऊन त्यांनी आपल्या कार्याच्या कक्षा हंदावत सोलापुर जिल्ह्यातील बार्शी तालुक्यात जामगाव (आ) येथे राष्ट्रीय महामागांलगत व्यसनाधीन तरुणांना व्यस्तापासून दूर करणांच्या उदेशांने व सामाजिक बांधिलकी उपण्यासाठी आयुप व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्राची स्थापना केली.

समाजातील व्यसनाच्या गर्तेत अङकलेल्या युवकांना व्यसनापासून दूर करायचे या हेतूने स्थापन केलेल्या या केंद्रात त्यांनी अलीकङच्या अगदी अल्पकाळात्ती असंख्य तरणांना उत्यसनापासून दूर करत त्या तरणांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्याचे काम उत्तपप्रकारे केल्याचे दिसून येत आहे. व्यसनाधीन तरणाला कोणत्याही परिस्थितीमध्ये व्यसनापासून दूर करायचेच, असा संकल्पच डॉ. संदीप तांबारे यांनी केला आहे. वे सतत करतात.

абсолютною гарантіею

ण्या सर्वसामान्य कुटुंबाची आर्थिक बाजू कमकुवत आहे व त्या कुटुंबातील सदस्य व्यसनाधीन झाला आहे, अशाही तरुणांना आधार देऊन ते तरुण व्यसनमुक्त केले आहेत.

ज्या तरुणाची व्यसनमुक्त होण्याची मनोमन इच्छा आहे; मात्र पैशाची अडचण उद्भवते, अशा तरुणांनाही चक्र त्यांनी 'कमवा आणि व्यसनमुक्त व्हा' असा एकप्रकारे यशस्वी संदेशच आपल्या कृतीतृत दाखदुन दिला आहे.

'कमवा आणि व्यसनमुक्त व्हा' या माध्यमातृन घडलेल्या एका प्रसंगाबाबत सांगताना डॉ. तांबारे म्हणतात की, आयुष व्यसनमुक्ती केंद्रात एका नातेवाईकांनी त्यांच्या एका मुलाला व्यसनापासून दूर करण्याच्या हेतूने आणृन सोडले होते. मात्र, त्या मुलाचा केंद्रातील कालावधी संपृनही

आयुष व्यसनमुक्ती केंद्र ठरतेय देशात आदर्श

तांबारे दाम्पत्याने घेतला व्यसनमुक्तीचा वसा..

बार्शी-लातूर राष्ट्रीय महामार्गावर बार्शी तालुक्यातील जामगाव (आ) हद्दीतील माळरानावरील आयुष व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्र समुपदेशन, मानसोपचार, योग उपचार, आध्यात्मिक जागृती, संगीतोपचार, स्व-अनुभव कथन, संगीतोपचार, कलागुणांना प्रोत्साहन आदी उपक्रमांमुळे व्यसनांमध्ये गुंतलेल्या राज्यासह परराज्यांतील युवकांसाठी एक आशेचा किरण ठरू पाहत आहे.

व व्यसनापासून दूर होऊनही त्याला फेऊन बाण्यासाठी त्याचे नातेवाईक व्यसनमुक्ती केंद्राकडे फिरकले नाहीत. त्यामुळे अखेर व्यसनापासून दूर गेलेल्या त्या तरुणाच्या मनाला ही बाब खूचच जिव्हारी लागली. विचार करून त्याने डॉ. संदीप तांबारे यांच्याशी यावावत विचारविनिमय केला. नातेवाईक आपल्याला या व्यसनमुक्ती

गणेश गोडसे
 वार्शा

कंद्रातून घरी घेऊन जाण्यासही येत नाहीत, ही बाब त्या युवकाला चांगलीच खटकली. त्यानेही याचा सकारात्मक विचार करत, 'मला व्यसनमुक्ती कंद्रात रोजगाराची संधी उपलब्ध करून द्या, मी पैसे फेडतो', अशी विनंती करून त्याने तेथेच काम व्यसनमुक्ती केंद्र रोजगाराचे साधन व्यसनाधीन तरुणांना व्यसनापासून दूर करुन हजारो लोकांचे संसार उभे करणारे हे व्यसनमुक्ती केंद्र अनेकांना रोजगाराचेही साधन ठरत आहे. या केंद्रात सध्या शेकडो कामगार सेवा बजावत आहेत. तेथील दैनंदिन कारभारामुळे तेथे आलेल्या व्यसनमुक्त तरुणाला तेथून परत जाताना त्यांचे डोळे पाणावल्याशिवाय राहत नाहीत. मात्र डॉ. संदीप तांबारे हे त्यांना पुन्हा तुम्हाला या केंद्रामध्ये व्यसनी तरुण म्हणून येण्याची वेळ येऊ देऊ नका, असा सल्ला देतात.

करण्यास सुरुवात केली. आजपदीस व्यसनमुक्त होण्यासाठी आलेल्या त्या युवकाने आपल्या कामाच्या माध्यमातून कमावलेली आर्थिक पुंजी त्याच्याकडे चांगल्या पद्धतीने उपलब्ध आहे. त्यातूनच त्या युवकाने 'आयुष्यभर दारुला स्पर्श करणार नाही' असा पण केला. व्यसनमुक्त होण्यासाठी आलेल्या या केंद्रातृत्व स्वकमाईतृत नवीन दुवाकी गाडी श्रेकनच मी केंद्रायाहेर पहेन, असा निर्धारही या तरुणाने व्यक्त केला आहे. याधरन 'कमवा आणि व्यसनमुक्त व्हा' हा संदेश येथील तरुणांमध्ये खूप चांगल्या पद्धतीने रुजला असल्याचे लक्षात येते.

Solapur Edition Jan 31, 2023 Page No. 5 newspaper.pudhari.co.in

सोलापूर = उत्तर सोलापूर = मोहोळ = मंगळवेढा = बार्शी = माळशिरस = माढा = करमाळा = सांगोला = अक्कलकोट = पंढरपूर

सोलापूर. बुधवार, १५ मार्च २०२३

जामगावच्या 'आयुष'च्या संशोधनाची राष्ट्रीय पातळीवर दखल

प्रतिनिधी | बार्शी

гарантіею

абсолютною

मृणालिनी मोरे, गणपतिसंग परदेशी, बापूराव हुलुळे या तज्ञांना त्यांनी केलेले शोध प्रसंध १० ते ११ मार्च या दोन दिवसीय परिषदेसादी आमंत्रित केले होते.

मंनिजर बापुगव हुलुळे यांनी व्यसन सोडताना औषपसांसावनच आहार, विश्राती, विश्वसा अशा गोर्टी रुणांना दिल्यास लाला दारूच्या वियोग लक्ष्माचा ग्रास होत नाही हे सिद्ध केले. प्रियंका शिर्द यांनी व्यसनामुळे कुटुंवाबर होणारे दुर्णाराणाम व त्यासरील प्रमावी उपचार पद्धती यांची मांडणी केली.

डॉ. संदीप तांबारे यांनी वर्ल्ड पीस इन्स्टिट्यूट ऑफ युनायटेड नेशन येथून व्यसनमुक्ती व्यवस्थापन पीएचडी प्राप्त

करून सर्व सहकाऱ्यांना व्यसनमुक्ती संशोधनात मार्गदर्शन केले तसेच उपचार पद्धती आयुष अद्ययावत व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्र जामगाव येथे हजारो व्यसनाधीनावर किफायतशीर व परिणामकारक उपचार केलेले आहेत म्हणून त्यांच्या या कार्याची राष्ट्रीय पातळीवर देखल घेण्यात आली. दोन दिवस चाललेल्या परिषदेच्या अध्यक्ष प्रो. डॉ. एल. एन. सुमन, एम्सचे प्रो. डॉ. राकेश चड्डा , प्रो डॉ प्रभू दयाल यांच्यासह देशातील व्यसनमुक्तीचे कार्य करणारे २५० तज्ञ उपस्थित होते. ग्रामीण भागातून आयुषने राष्ट्रीय पातळीवर केलेल्या उल्लेखनीय कार्याचे कौतुक होत आहे.

नॅशनल ङ्रग्ज डीपेंडन्स ट्रीटमेंट सेंटरमध्ये झालेल्या राष्ट्रीय व्यसनमुक्ती परिषदेत सहभागी आयुषचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी डॉ. संदीप तांबारे व आयुष व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्राचे तज्ञ व मान्यवर उपस्थित .

परिषदेत या विषयांवर झाले उत्तम सादरीकरण

मनोशास्त्रज्ञ आर्व्यकर यांनी स्वभाव दोषामुळे निर्माण होणारी व्यसनाधीनता व आहारतङ्ग कविता अंधारे वांनी व्यसनाधुळे कुमेषण व त्वावरील योग्य आहार पद्धती व्यावश्यों केलेले संशोधन सादर केले. कुटुंब समुप्रदेशक मृणालिनी मीर योगी व्यसनमुक्ती उपचारत कुटुंबाचा सहभाग असल्यास नक्कीच यश मिळते हैं सिद्ध केले. गणपतिसंग परेशी वांनी व्यसनमुक्तीवर सादर केले.

पुढाधे

आयुष व्यसनमुक्ती संशोधन केंद्राच्या कार्याची राष्ट्रीय पातळीवर देखल

नॅशनल ड्रग्ज डीपेंडन्स ट्रीटमेंट सेंटरमध्ये राष्ट्रीय व्यसनमुक्ती परिषद

बार्शी : पुढारी वृत्तसेवा

व्यसनमुक्तीसाठी उल्लेखनीय कामगिरी केलेल्या तालुक्यातील जामगाव (आ) येथील आयुष व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्राची राष्टीय पातळीवर दखल घेण्यात आली आहे.व्यसनमुक्तीसाठी किफायतशीर व परिणामकारक उपचार पद्धती विकसित करण्यासाठी २०१७ पासून संशोधन केलेल्या या कार्याची एम्स हॉस्पिटल नवी दिल्ली येथील नॅशनल ड्रग्ज डीपेंडन्स ट्रीटमेंट सेंटरमध्ये झालेल्या राष्ट्रीय व्यसनमक्ती परिषदेत दखल घेऊन आयुषचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी डॉ. संदीप तांबारे यांना परिषदेत प्रमुख पाहुणे म्हणून आमंत्रित के ले. तर नितीन कुमार आळंदकर कविता

सोलापूर : राष्ट्रीय व्यसनमुक्ती परिषदेत सहभागी झालेले आयुष् व्यसनमुक्ती उपचार व संशोधन केंद्राचे पदाधिकारी.

अंधारे, मृणालिनी मोरे, गणपतसिंग परदेशी, बापूराव हुलुळे या तज्ज्ञांना त्यांनी केलेले शोध प्रबंध मांडण्यासाठी परिषदेत आमंत्रित केले होते.

या परिषदेमध्ये चिकित्सालयीन मनोशास्त्रज्ञ आळंदकर यांनी स्वभाव दोषामुळे निर्माण होणारी व्यसनाधीनता या विषयाचे संशोधन सादर केले. आहारतज्ज्ञ कविता अंधारे यांनी व्यसनामुळे निर्माण होणारे कुपोषण व त्यावरील योग्य आहार पद्धती याविषयी संशोधन सादर केले. मृणालिनी मोरे यांनी व्यसनमुक्ती उपचारात कुटुंबाचा सहभाग असल्यास नक्षीच यश मिळते हे सिद्ध केले. सामाजिक कार्यकर्ते गणपत सिंग परदेशी यांनी व्यसनमुक्ती उपचारानंतर योग्य पाठपुरावा करून व्यक्तींच पुनर्वसन केल्यास तो पुन्हा व्यसनाकडे वळत नाही. याविषयी प्रबंध मांडला . व्यवस्थापक बापूराव हुलुळे

व्यवस्थापक बापूराव हुलुळ यांनी व्यसन सोडताना औषधासोबतच आहार, विश्रांती, विश्वास अशा गोष्टी रुणांना दिविंशीलास त्याला दारूच्या वियोग लक्षणाचा त्रास होत नाही है सिद्ध केले. कुटुंब समुपदेशक प्रियंका शिंदे यांनी व्यसनामुळे कुटुंबावर होणारे दुष्परिणाम व त्यावरील प्रभावी उपचार पद्धती यांची मांडणी केली.

डॉ. संदीप तांबारे यांनी व्यसनमुक्ती संशोधनात मार्गदर्शन केले. दोन दिवस चाललेल्या एरिषदेच्या अध्यक्ष प्रा. डॉ. एल, एन सुमन एम्स चे प्रो. डॉ. राकेश चड्डा, प्रो. डॉ. प्रभू दयाल यांच्यासह देशातील व्यसनमुक्ती क्षेत्रातील कार्य करणारे २५० तज्ज्ञ उपस्थित होते.

Solapur Edition Mar 15, 2023 Page No. 2 newspaper.pudhari.co.in

A THE PARTY OF THE

नशा मुक्त भारताचे स्वप्न साकार करावे : प्रा.भड

बार्शी / तालुका प्रतिनिधी नशा मुक्त भारत देश हा आजचा कच घडवू शकतो, त्यासाठी युवकांनी

स्वतःला व्यसनांपासून दूर ठेवण्याचे आवाष्टन एम्स दिल्ली येथील मानसोपचार विभागाचे सहाय्यक प्रा.रोशन भड यांनी केले. दरम्यान, सशक्त राष्ट्र निर्मितीसाठी व्यसनमुक्तीची शपथ घेत नशा

मुक्त भारताचे स्वप्न साकार करावे, असे

नशा मुक्त भारत अभियानाअंतर्गत सामाजिक न्याय विभाग जिल्हा परिषद सोनाजिक स्वीय विमान जिल्हा पारवेष सोलापुर आणि आयुष क्यसनमुक्ती केंद्र जामगाव (ता.बार्शी) यांच्या वतीन बुधवारी (दि.१७) एक दिवसीय कार्यशाळा घेण्यात (द.२७) एक हित्यसीय कायशाळा वण्यात आली. यात सीलापूरच्या व्ही.एम. वैशंपायन Solapur Edition May 19, 2023 Page No. 06 Powered by : eReleGo.com

नसिंग कॉलेज व बार्शीच्या नसिंग कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांसाठी इम्प्लिमेंटेशन वर्कशॉप घेण्यात

आर्थाः आयुष एडिक्शन मॅनेजमेंट इन्स्टिट्युट जामगाव (ता.बार्शी) येथे या कार्यशाळेचे उद्घाटन बार्शीचे पोलीस उपअधिक्षक जालिंबर

उद्घाटन बार्शीचे पोलीस उपअधिशक जालिक्स नालकूल, आयुष व्यसनमुक्ती केंद्राचे संचालक डॉ. संवीप तांबारे व डॉ.परलाबी तांबारे तसेच आयुष इस्टिट्यूटचे साईट्रिक कन्सल्टेट डॉ.धनंजव गंधीर हस्ते उपचादन झाले.
या कार्यशाळेस मार्गरशंन करण्यासाठी विल्ली येथून तज्ञ व्यक्ती आल्या होल्या.
राज्य समन्वयक तथा मिनिस्ट्री ऑफ सोंशाल जॉस्ट्स अण्ड इम्माबरमेंटच्या अनुष्का गुप्ता आणि अभिनव घोलप यांनी विद्याव्यांनी मार्गरशंन केले. यांवेळी श्रेष्टांचा नार्मिस कोंलिंग नार्मिस कोंलिंग वांवेळी श्रेष्टांचा प्राचार्य डॉ. विव्याव्यांनी सार्वेळी श्रेष्टांचा सार्वेळी श्रेष्टांचा सार्वेळी श्रेष्टांचा सार्वेळी श्रेष्टांचा नार्मिस कोंलिंग प्राचार्य डॉ. विजय प्रभाकर, उपप्राचार्य स्थ्यद तसेच बार्शी नार्सिस कोंलिंगच्या प्राचार्य विजया पाटील उपस्थत होत्या. पाटील उपस्थित होत्या.

दिव्य मराठी विशेष • जामगाव येथील कार्यक्रमात एम्सचे मानसोपचार विभागातील प्रा. रोशन भड यांचे प्रतिपादन

व्यसनांपासून दूर ठेवल्यास युवक घडवतील नशामुक्त भारत

प्रतिनिधी | बार्शी

नशा मुक्त भारत देश हा आजचा युवकच घडवू शकतो, त्यासाठी युवकांनी स्वतःला व्यसनांपासून दुर ठेवण्याचे एम्स दिल्ली येथील मानसोपचार विभागाचे सहाय्यक प्रा. रोशन भड़ यांनी केले.

гарантіею

नशा मुक्त भारत अभियान अंतर्गत सामाजिक न्याय विभाग जिल्हा परिषद आणि आयष व्यसनमक्ती केंद्र जामगाव ता. बार्शी यांच्या वतीने बुधवारी एक दिवसीय कार्यशाळा घेण्यात आली. यात

कॉलेज व बार्शीच्या निसंग कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांसाठी डम्प्लिमेंटेशन वर्कशॉप घेण्यात आले

आयुष एडिक्शन मॅनेजमेंट इन्स्टिट्यूट जामगाव ता बार्शी येथे या कार्यशाळेचे उद्घाटन बार्शीचे पोलीस उपाधीक्षक जालिंदर नालकुल, आयुष व्यसनमुक्ती केंद्राचे संचालक डॉ. संदीप तांबारे व डॉ. तांबारे तसेच आयुष पल्लवी इन्स्टिट्यूटचे साईट्रिक कन्सल्टंट डॉ धनंजय गंभीरे हस्ते झाले.

या कार्यशाळेस मार्गदर्शन करण्यासाठी

सोलापुरच्या व्ही एम वैशंपायन निसंग दिल्ली येथून तज्ञ आले होते. अनुष्का गुप्ता आणि अभिनव घोलप यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

यावेळी वैशंपायन नर्सिंग कॉलेजचे प्राचार्य डॉ. विजय प्रभाकर, उपप्राचार्य सय्यद तसेच बाशीं निसंग कॉलेजच्या प्राचार्य विजया पाटील उपस्थित होत्या. प्रशिक्षणानंतर विद्यार्थ्यांनी मनोगत व्यक्त केले व नशा मुक्त भारत अभियानात सक्रिय सहभाग देण्याचे वचन दिले. विद्यार्थ्यांना मान्यवरांच्या हस्ते प्रमाणपत्र देण्यात आले. यावेळी कार्यशाळेतील सहभागी प्रशिक्षणार्थींनी शपथ घेतली.

जामगाव आयुष केंद्रात १५० विद्यार्थ्यांना नशा मुक्त अभियानांतर्गत दिले प्रशिक्षण

प्रतिनीधी । बार्शी

तालुक्यातील जामगाव येथे आयुष एडिक्शन मॅनेजमेंट इन्स्टिट्यूट अँड रिसर्च सेंटरमध्ये नशामुक्त भारत अभियानासाठी संगमेश्वर कॉलेज एनएसएस विभाग (सोलापुर) व वार्शी एमआयटी रेल्वे इंजिनिअरिंग कॉलेजमधील दीडशे एनएसएसच्या विद्यार्थ्यांना मास्टर स्वयंसेवक प्रशिक्षण देण्यात आले. १२ एप्रिल रोजी जिल्हा समाज कल्याण विभाग आणि आयुष व्यसनमुक्ती केंद्रातर्फे प्रशिक्षणाचे आयोजन करण्यात आले होते.

यावेळी झालेल्या कार्यशाळेत प्रमुख पाहुणे समाज कल्याण सुनील खमितकर, आयुष व्यसनमुक्ती केंद्राचे संचालक डॉ. संदीप तांबारे व कौटुंबिक समुपदेशक - मानसतज्ञ मृणालिनी मोरे यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. नशा मुक्त भारत अभियान भारतातील ३७२ जिल्ह्यात चालू आहे. याविषयी विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण देण्यात आले. दीपप्रज्वलनानंतर छत्रपती शिवरायांची आरती झाली. यावेळी डॉ. मधुकर लेंगरे, प्रिन्सिपल, एमआयटी कॉलेज, एनएसएस

विभागप्रमुख प्रा. डॉ. रत्नाकर साखरे, प्रा. डॉ. आण्णासाहेब साखरे : एनएसऍस समन्वयक, संगमेश्वर कॉलेज, प्रा. डॉ. संघप्रसाद दुड्डे आदी मान्यवर उपस्थित होते. कार्यशाळेस व्यसनमुक्ती केंद्राच्या सर्व कर्मचाऱ्यांसह तज्ञ समुपदेशक नितीन आळंदकर, समाज समुपदेशक सिंधू शिंगारे, आँहार तज्ञ कविता अंधारे, डॉ. तनुजा चिकने, सुजित ढेंकळे, प्रशांत शेंडगे, समुपदेशक अमरीश पोफळे व समुपदेशक शरद तूपेरे, राहुल काटे, सागर शिंदे, तात्या कोल्हे आदी मान्यवर उपस्थित होते.

A THE SOURCE OF THE PROPERTY O

гарантіею

अंधशद्धा विरोधी कायदा विषयक जनजागृती

कुसळंब सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या अर्थ सहायातून असलेल्या अनिष्ट अघोरी प्रथा व

अंधशद्धा विरोधी कायदा विषयक जनजागृती कार्यशाळा दिनांक १३ जुलै रोजी सांगोला येथे घेण्यात आली .कार्यक्रमाची सुरवात पाहण्यांच्या स्वागत गीताने मैफिली फाळके हिने केली. मार्गदर्शन करताना कार्यशाळा घेण्यामागील उद्देश सौ मृणालीनी मोरे यांनी सांगितला. अंधशद्धा विरोधी कायदा व कायद्याविषयी ची भुमीका त्यांनी यावेळी स्पष्ट निर्मूलन समि ती महाराष्ट्र राज्य सोलापुर जिल्हा कार्याध्यक्ष शी.विनायक माळी यांनी चमत्कारा मागील वैज्ञानिक दृष्टिकोन स्पष्ट करताना वेगवेगळे प्रयोग करून दाखवले.कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी निवृत्ती सेवा संघाचे संस्थापक शी प्रभाकर काका चांदणे होते. त्याचबरोबर प्रमुख पाहणे आर.डी.म ाने सर,वाघमारे मॅडम,शी महेश आ-लीगावे सर उपस्थित होते.सूत्रसंचालन शी.जितेश कोळी यांनी केले यावेळी प्रमोद माळी,शी.बापूराव हलुळे यांनी केले. तर आयोजक लाईफ लाईन वेल्फेअर सोसायटी चे सुजित ढेकळे व राजेश तामाणे यांनी यशस्वीपणे नियोजन केले.

अंधशद्धा कायदा जनजागृती

निर्णय/ कुसळब-सामाजिक न्याय विभाग महाराष्ट्र शासन यांच्या अर्थसाहयातून सुरू असलेली जनजागृती कार्यशाळा संपन्न. अनिष्ट व अघोरी प्रथा, जादुरोणा व अंधशद्धा विरोधी कायदा जनजागृती कार्यशाळा आयुष व्यसनमृक्ती केंद्र गाव,बार्शी येथे घेण्यात आली.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक आयुष व्यसनमुक्ती केंद्राचे संचालक डॉक्टर संदीप तांबारे यांनी केले. कार्यशाळेची सुरुवात, लाईफ वेल्फेअर सोसायटीने प्रकाशित केलेल्या जनजागृती मार्गदर्शक पुस्तिकेच्या प्रकाशनाने झाली, कार्यशाळेस म र्गादर्शन करण्यासाठी अंधशद्धा निर्मलन समिती महाराष्ट्र राज्य सल्लागार सदस्य

प्रा. अशोक कदम यांनी मार्गदर्शन केले . अंधशद्धा विरोधी कायदा काय आहे? कायद्याविषयीची भूमिका त्यांनी या वेळेस मांडली.या नंतर प्राध्यापक हेमंत शिंदे यांनी चमत्कारा मागील वैज्ञानिक दृष्टिकोन स्पष्ट करताना प्रयोग करून दाखवत लोकांना कसे फसवले जाते हे प्रात्यक्षिकातून दाखवले.

कार्यक्रमासाठी आयुष व्यसनमुक्ती केंद्राचे संचालक डॉ. तांबारे सायकॉलॉजिस्ट व कौन्सिलर मृणालिनी मोरे अंधशद्धा निर्मूलन समिती सदस्य बार्शी चे कार्यकर्ते उमेश पोद्दार व रविकिरण कानगुडे हे उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे उत्कृष्ट नियोजन शी सुजित ढेकळे व शी राजशेखर ताम्हाणे यांनी केले.

पुण्य 🚇 नगरी

अनिष्ट अघोरी प्रथा व अंधश्रद्धा विरोधी अभियान

बार्शी / तालुका प्रतिनिधी

सोलापूर जिल्ह्यात राबविण्यात येणाऱ्या अनिष्ट अघोरी प्रथा, जादूटोणा व अंधश्रद्धा विरोधी कायदे अभियानातील दुसऱ्या कार्यशाळेस उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. कार्यशाळेसाठी प्रमुख पाहणे म्हणून किसनराव मागास शिक्षण मंडळाचे अध्यक्ष विजयकमार राठोड व राज्य अंधश्रद्धा निर्मुलन समितीच्या निशा भोसले उपस्थित होत्या. कार्यक्रमाची सुरुवात अनिष्ट अघोरी प्रथा जादूटोणा व अंधश्रद्धा विरोधी कायदे मार्गदर्शक प्रसिध्दी पत्रकाचे प्रकाशन करून झाली. प्रास्ताविक मानसतज्ञ मुनालिणी मोरे यांनी केले. त्यानंतर लाईफ लाईन वेल्फेअर सोसायटीचे अध्यक्ष डॉ. संदीप तांबारे यांनी मार्गदर्शन केले. प्रमुख पाहुण्या निशा भोसले यांनी आजच्या युगात सुरू असलेल्या जादुटोणा बाबतचे प्रात्यक्षिक करून दाखवले. अघोरी प्रताप जादूटोना तसेच अंधश्रद्धा विरोधी कायदे या विषयी माहिती लता ढेरे यांनी दिली. सूत्रसंचालन अश्विनी डिसले यांनी केले. आभार मुख्याध्यापक फुलचंद राठोड यांनी मानले.

> Smart Solapur Page No.3 July 06, 2022

सोलापुर जिल्हा पुल आउट

<mark>जागृती</mark> • उत्तर सोलापूरमधून प्रारंभ, जिल्ह्यातील सर्व तालुक्यांत राबवण्यात येणार अभियान

अभियानातून अनिष्ठ, जादूटोणा, अंधश्रद्धा विरोधी कायद्याबाबत लोकांमध्ये जागती

सामाजिका ज्याव व विशेष सहार्थ्य आर्थनात्रिक आर्थनात्र्य अभिनद्धः ।
तिपानाच्या अर्थनात्र्यस्यायुव अभिनद्धः ।
तिपानाच्या अर्थनात्र्यस्य अर्थनात्र्यस्य अभिनद्धः ।
तिर्देश्ये कावस्य व कार्याप्रस्य अभिनद्धः ।
तिर्देश्ये कावस्य व कार्याप्रस्य अभिनद्धः ।
त्याध्य आर्थनात्र्यस्य ।
तिर्देश्ये कार्याप्रस्य ।
तिर्देश्ये कार्याप्रस्य अर्थनात्रस्य ।
तिर्देश्ये कार्याप्रस्य अर्थनात्रस्य ।
तिर्देश्ये कार्याप्रस्य वार्यस्य ।

कार्यशाळा, व्याख्यानाचे जिल्हाभर नियोजन दि. ६ पासून १६ जुलियाँत जिल्हामार कार्यक्रम सूक्वात करण्यात आली आ अविक्ट, अगोरी प्रथा, जाटूरोणा व अंध्यक्का विद्यानी कार्योद मार्गर्रदाक पुरिस् प्रकारात या कार्यक्रमाञ्चार्वाळी करण्यात आले, या पुरिस्तंकच्या मार्ग्य्यासून अविक्ट अर्थेत कर्मा कार्यक्रमा क्याव्याक्री करण्यात आले, या पुरिस्तंकच्या मार्ग्य्यासून अविक्ट अर्थेत प्रथा, जाटूरीया च अर्थेत व्याव्यास्त्र के व्याव्यास्त्र प्रकार कर्मा कर्मा प्रकार प्रकार कर्मिक्ट कार्यक्राळा बोल्डापुरात घेण्यात आली, संपूर्ण जिल्हाभर विविध्य कार्यक्र घेळ जानजामुती करण्यात वेणात आली.

पतिकी कार्यशाका, राष्ट्रसंत तुकडोजी सहाराज माञ्चरिक आश्रम शाका नेहरूनगर ता. उत्तर सीलगुर वेथे आली, या कार्यक्रमाशाकी प्रमुख पाहुणे प्रमुख अंकाबदा निम्हणन सर्वितीच्या कार्यकारणी स्थापन कार्यकारणी स्थापन अंकाबदा निम्हण स्थापन प्रमुख प्रमुख मार्गदर्शक करणुर महाराष्ट्र राज्य

Add The South